

ΕΛΣΗ ΤΣΟΥΚΑΡΑΚΗ

Υπέροχες
γυναίκες

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Ε Π Π Η Ν Ι Κ Η Π Ο Γ Ο Τ Ε Χ Ν Ι Α

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Υπέροχες γυναίκες**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Έλση Τσουκαράκη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ευδοξία Μπινοπούλου
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Χρυσούλα Μπουκουβάλα
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Α. & Φ. Δεληγιάννης Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Έλση Τσουκαράκη, 2011
© Εικόνας εξωφύλλου: Lee Avison/Millennium Images, UK
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2011

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2011, 4.000 αντίτυπα

ISBN 978-960-496-340-9

Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρπίου.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοΐου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΕΛΣΗ ΤΣΟΥΚΑΡΑΚΗ

Υπέροχες
γυναίκες

*Στον Κώστα!
Για τα όμορφα χρόνια...
Για τις δυο υπέροχες κόρες μας...
Σ' ευχαριστώ!*

Αθήνα, χειμώνας 1968

Η Μάρθα μπήκε στο ζαχαροπλαστείο «Κεντρικόν» τυλιγμένη ζεστά μ' ένα μεγάλο σάλι ριγμένο πάνω απ' το παλτό της. Έκανε κρύο κι έβρεχε με το τουλούμι. Έριξε μια αμήχανη ματιά στο χώρο χωρίς να ξέρει πού να κοιτάξει συγκεκριμένα ή ποιον να αναζητήσει με το βλέμμα. Περίεργη αυτή η συνάντηση απ' την αρχή. Αδυνατούσε να φανταστεί τι είδους ιστορία μπορεί να κρυβόταν πίσω από το μυστηριώδες τηλεφώνημα που είχε δεχτεί δυο μέρες πριν στο δικηγορικό της γραφείο. Όταν όμως η γυναικεία φωνή στην άλλη άκρη της γραμμής τής ανέφερε το λόγο που ήθελε να συναντηθούν, την κλόνισε συθέμελα. Φυσικά και θα παρουσιαζόταν στο μέρος που της είχε προτείνει η άγνωστη επισκέπτρια στη ζωή της. Καιγόταν να ακούσει αυτά που ήθελε να της αποκαλύψει.

Ο κόσμος ήταν λιγοστός, ίσως εξαιτίας της κακοκαιρίας, κι ειδικά οι γυναίκες μέσα στο ζαχαροπλαστείο ελάχιστες. Στάθηκε λίγο να σκεφτεί τις κινήσεις της· δεν ήξερε πού να σταθεί χωρίς να τραβήξει την προσοχή. Για κάποιον ανεξήγητο λόγο ένιωθε ένα σφίξιμο στο στομάχι, έναν πνιγερό κόμπο στο λαιμό. Σε μια γωνιά καθόταν μια νεαρή κοπέλα η οποία κοίταζε κι εκείνη σαστισμένη τους πελάτες. Η μορφή της δεν ταίριαζε με τη γυναικεία φωνή στο τηλέφωνο. Εκείνη ανήκε σε ηλικιωμένο άτομο, αν το είχε υπολογίσει σωστά. Από μια παρορμητική ανάγκη συσπείρωσης κάθισε σ' ένα τραπεζάκι δίπλα στη νέα κοπέλα.

Προτού καλά καλά τη ρωτήσει ο σερβιτόρος για την παραγγελία, άνοιξε η πόρτα του καταστήματος και μια μεγάλη σε ηλικία, κάπως καταπονημένη γυναίκα βημάτισε αργά προς τα μέσα. Τίναξε το σκούρο αδιάβροχό της απ' το νερό της βροχής κι έβγαλε με μια γρήγορη κίνηση το μαντίλι απ' το κεφάλι. Σάρωσε σαν αρπαχτικό το χώρο του ζαχαροπλαστείου και το βλέμμα της σταμάτησε στις δυο γυναικείες φιγούρες που κάθονταν αμήχανα στα απέναντι τραπέζια στο βάθος της αίθουσας. Τις πλησίασε κι απευθύνθηκε άμεσα και στις δύο.

«Είμαι η Βασιλική Σιφναίου, εγώ σας τηλεφώνησα να συναντηθούμε».

Οι δυο γυναίκες κοιτάχτηκαν με την απορία ζωγραφισμένη στο πρόσωπό τους. Η νεότερη κοπέλα σηκώθηκε μεμιάς και πλησίασε το τραπέζι όπου καθόταν η Μάρθα. Της χαμογέλασε αμήχανα και σήκωσε τους

ώμους δείχνοντας ότι δεν ήξερε για ποιο λόγο βρισκόταν εκεί. Η Βασιλική τής πρότεινε να καθίσει στο ίδιο τραπέζι και πήρε κι εκείνη θέση σε μια καρέκλα απέναντι από την είσοδο της μεγάλης αίθουσας. Κοίταξε νευρικά το ρολόι της κι απευθύνθηκε και στις δυο που την κοιτούσαν εμβρόντητες κατευθείαν στα μάτια, μήπως διάβαζαν έστω μια ένδειξη για την περιέργη αυτή συνάντηση.

«Περιμένουμε ακόμα μια κυρία», μεγάλωσε την απορία τους η Βασιλική. «Μόλις έρθει θα μάθετε αμέσως για ποιο λόγο ήθελα να συναντηθούμε κι οι τρεις μαζί».

Έμειναν για δευτερόλεπτα βουβές ζυγίζοντας η μια την άλλη. Η Μάρθα ξεχώριζε. Πετυχημένη δικηγόρος στα σαράντα της χρόνια, από τις λιγοστές εκείνη την εποχή που ασκούσαν αυτό το ανδροκρατούμενο επάγγελμα, είχε έναν αέρα αρχοντικό, κοσμοπολίτικο. Ντυμένη μ' ένα ακριβό ταγέρ, τα μαλλιά της δεμένα σε περίτεχνο κότσο, ένιωθε αταίριαστη με τις δυο γυναίκες απέναντί της, με τη λαϊκή εμφάνιση. Η νεαρή γυναίκα, Ρένα τής συστήθηκε, φορούσε ένα απλό φόρεμα σαν αυτά που κρέμονταν στα καταστήματα νεωτερισμών, τα μαλλιά της πιασμένα, απεριποίητα, σε μια χαλαρή αλογοουρά, μ' ένα φθαρμένο και πολυκαιρισμένο πανωφόρι ριγμένο στους ώμους. Σκάρτα τριάντα την υπολόγιζε, όμως το πρόσωπό της μαρτυρούσε κούραση και λύπη, αταίριαστες για την ηλικία της. Απορροφημένη σε σκέψεις,

δε συνειδητοποιήσει για πότε είχε πλησιάσει το τραπέζι τους κι η τρίτη μυστηριώδης, άγνωστη παρουσία. Τις κοίταξε κι εκείνη απορημένη, αφού δε γνώριζε καμιά τους. Η Βασιλική πήρε την πρωτοβουλία και της πρότεινε να καθίσει δίπλα τους. Η οικοδέσποινά τους φαινόταν νευρική κι αμήχανη. Η φωνή της σχεδόν έτρεμε. Απέφευγε να κοιτάξει τις προσκεκλημένες της στα μάτια. Σαν κάτι να φοβόταν να ξεστομίσει, σαν να ντρεπόταν για τα λόγια που θα 'λεγε.

Έκανε γρήγορα και ψυχρά τις συστάσεις. Η Αντιγόνη, η Μάρθα κι η Ρένα.

«Κανονικά θα έπρεπε να παρευρίσκεται κι η τέταρτη καλεσμένη μου, η Καίτη· είναι σαράντα τεσσάρων χρόνων σήμερα, αλλά ζει με την οικογένειά της εδώ και επτά χρόνια στο Περθ της Αυστραλίας».

Κούνησαν όλες το κεφάλι αποκαρδιωμένες απ' την προσπάθεια να μαντέψουν. Φάνταζαν όλα τόσο περιέργα κι εξωπραγματικά για την έως τότε φιλήσυχη ζωή τους. Χαμογέλασαν μεταξύ τους μουνδιασμένες.

Ποια ήταν αυτή η γυναίκα, η Βασιλική; Για ποιο λόγο ήθελε να τους μιλήσει; Τι κοινό μπορούσαν να έχουν τρεις γυναίκες τόσο διαφορετικές μεταξύ τους; Κι εκείνη που ζούσε στην Αυστραλία τι σχέση ήταν δυνατόν να τη συνδέει με τη δική τους ζωή;

Στην αρχή η Μάρθα, όταν απάντησε στο τηλεφώνημα, νόμιζε ότι επρόκειτο ίσως για περίπτωση απιστίας του άντρα της. Τόσα είχαν δει τα μάτια της όλα αυτά τα χρόνια στα δικαστήρια. Η γυναίκα στο τηλέ-

φωνο όμως της το ξεκαθάρισε σχεδόν απ' την αρχή. Αφορούσε κάτι πολύ σοβαρότερο που δε λεγόταν λεπτομερώς μέσα από ένα άψυχο τηλεφωνικό καλώδιο. Η αναφορά του γεγονότος κι η αγωνία τρέλαιναν τη Μάρθα. Έπρεπε εκείνη τη στιγμή να μελετά δικογραφίες στο γραφείο της, κι όχι να βρίσκεται με τρεις άγνωστες γυναίκες καθισμένη σ' ένα κεντρικό ζαχαροπλαστείο, περιμένοντας τις αποκαλύψεις μιας λαϊκής κυράς. Βάλθηκε να παρατηρεί την καινούργια επισκέπτρια. Υπολόγιζε την Αντιγόνη γύρω στα τριάντα έξι με τριάντα οκτώ. Ωραία γυναίκα με περήφανη κορμοστασιά, αδυνατούσε όμως να διαβάσει πάνω της άλλα σημάδια που θα πρόδιδαν μια κάποια μόρφωση ή κοινωνική προέλευση.

Παρήγγειλαν καφέ και βουτήματα, και παρέμειναν βουβές να χαζολογούν τάχα τη βροχή που πιτσιλάγε τις μεγάλες τζαμαρίες του καταστήματος, περιμένοντας τη Βασιλική να ξεκινήσει τη συζήτηση.

Η μεγάλη γυναίκα έκανε διάφορες κινήσεις αμηχανίας προκειμένου να εξασφαλίσει περισσότερο χρόνο. Ήταν τόσο συγκεντρωμένη στον εαυτό της, που θάρρυνε κανείς ότι βρισκόταν ολομόναχη στο χώρο. Από ένστικτο καταλάβαιναν οι υπόλοιπες ότι έπρεπε να την αφήσουν απερίσπαστη, ν' αρχίσει να τους μιλά, όταν θα ένιωθε έτοιμη. Ήπιε λίγες γουλιές απ' τον καφέ της, ξερόβηξε μηχανικά να καθαρίσει τη φωνή της, έφερε το ποτήρι με το νερό να δροσίσει τα χείλη της κι άρχισε να εξιστορεί κοιτάζοντας συνέχεια κάτω στο πάτωμα,

αποφεύγοντας το επίμονο βλέμμα τους. Ούτε μια φορά δε σήκωσε τα μάτια να τις κοιτάξει. Ντρεπόταν τόσο πολύ για τις λέξεις που θα έβγαιναν από μέσα της.

«Είναι λογικό να μη με θυμάστε καν, εξάλλου άλλαξα πολύ τα τελευταία χρόνια, έσπασα, γέρασα, ξεθώριασα...» άρχισε να διηγείται.

Όση ώρα τούς μιλούσε, ο χρόνος είχε παγώσει για όλες. Οι τρεις γυναίκες αδυνατούσαν να πιστέψουν αυτά που άκουγαν. Το μυαλό κι η καρδιά δεν αποδέχονταν την αλήθεια που ξεστόμιζε τόσο τραχιά κι απροκάλυπτα η γυναίκα απέναντί τους.

Η Ρένα έβγαλε μια πνιχτή κραυγή. Στράφηκαν όλοι οι πελάτες με περιέργεια προς το μέρος τους. Η Αντιγόνη δεν μπορούσε να συγκρατήσει τα δάκρυά της. Η Μάρθα έτρεμε σύγκορμη, πίστευε ότι από στιγμή σε στιγμή θα καταρρεύσει. Τα χέρια της είχαν κοκαλώσει, άκαμπτα ξύλα, το αίμα πάγωσε στις φλέβες της. Μάταια ζήτησε αποδείξεις για ό,τι τους αποκάλυψε η Βασιλική, επιστρατεύοντας το δικηγορικό της δαιμόνιο. Έτσι, για να έχει κάπως την ψευδαίσθηση ότι όλα ήταν ένα φέμα. Ένας εφιάλτης που θα εξαφανιζόταν μαζί με την καταιγίδα. Ένα άνοστο κι αρρωστημένο αστέιο που κάποιος έπαιζε σε βάρος τους.

Η Βασιλική τέλειωσε το μονόλογό της και στηρίχτηκε από το τραπέζι να κατευνάσει τη ζαλάδα και τη ναυτία που της έρχονταν. Σ' εκείνη έλαχε ο κλήρος ν' αποκαλύψει μια τόσο τρομαχτική αλήθεια, αλλά ήταν ένα είδος τιμωρίας που όφειλε να πληρώσει. Από την επό-

μενη μέρα κιάλας θα εξαφάνιζε τα ίχνη της ζώντας για πάντα με το βάρος και τον καημό για την καταστροφή που είχε προκαλέσει σε τόσες ανθρώπινες ψυχές. Γιατί η σιωπή κι η απόκρυψη των γεγονότων είναι συμμετοχή στο αδίκημα.

Την κοίταζαν σαν χαμένες. Αδύνατον να μιλήσουν. Ήθελαν χρόνο να χωνέψουν αυτά που άκουσαν.

Η Βασιλική σηκώθηκε με ασταθή βήματα απ' το τραπέζι. Τους υπέδειξε με ποιον τρόπο θα επιβεβαιώσαν την ιστορία της. Φόρεσε το αδιάβροχό της κι έδεσε άτσαλα το μαντίλι στο κεφάλι. Με χέρια που έτρεμαν άφησε χρήματα στο τραπέζι για τους καφέδες. Οι τρεις γυναίκες την κοίταζαν σαν υπνωτισμένες, αδυνατώντας ν' αντιδράσουν. Το σώμα τους είχε πετρώσει. Η Βασιλική Σιφναίου έβγαλε από την τσάντα της ένα χαρτί διπλωμένο και το ακούμπησε δειλά πάνω στο τραπέζι. Δεν ήξερε στα χέρια ποιας γυναίκας να το εναποθέσει.

«Είναι η διεύθυνση της Καίτης στην Αυστραλία και το τηλέφωνό της, αν θέλετε να επικοινωνήσετε μαζί της. Να την ενημερώσετε για τις μελλοντικές σας κινήσεις. Δικαιούται κι εκείνη να μάθει την αλήθεια». Οι λέξεις έβγαιναν σαν πέτρες βαριές από μέσα της.

Έκανε ν' απομακρυνθεί λίγο, αλλά κοντοστάθηκε. Γύρισε και τις κοίταξε και τις τρεις για πρώτη φορά κατάματα απ' τη στιγμή που συναντήθηκαν εκείνο το περριέργο πρωινό.

«Δε θέλω να δικαιολογήσω την πράξη μου, ούτε να

φανώ επιεικής με τον εαυτό μου, είστε όμως γυναίκες και σε μια γωνίτσα του μυαλού σας θα καταλάβετε κι ίσως κάποτε να με συγχωρήσετε. Για ό,τι έπραξα με παρακίνησε ο τυφλός και παράφορος έρωτας που ένιωσα για εκείνον».

Έμειναν μόνες, παραλυμένες απ' τον πόνο και την έκπληξη. Όλη τους η ζωή είχε ανατραπεί σε λίγα λεπτά. Πάλευαν να διαχειριστούν την τρικυμία μέσα τους. Να καταλαγιάσουν τη λάβα που κατέκαιγε τα πάντα στα σωθικά τους. Δεν ήξεραν ποιο έπρεπε να γίνει το επόμενο βήμα τους.

Στη σύγχυση και την αναμπουμπούλα των ατέλειωτων στιγμών δεν αντιλήφθηκε καμιά τους, ούτε καν η Βασιλική, όση ώρα τους μιλούσε με το βλέμμα καρφωμένο στο πάτωμα, τον μεσόκοπο άντρα με το καπέλο και το μπαστούνι που στεκόταν έξω υπομονετικά κάτω από την ομπρέλα του, αδιάφορος για την ασταμάτητη βροχή, παρακολουθώντας κάθε αντίδραση των γυναικών που μπορούσε να διακρίνει πίσω απ' τις μεγάλες βιτρίνες του ζαχαροπλαστείου.

Η Αντιγόνη παιδεύτηκε να ξεκλειδώσει την πόρτα του διαμερισμάτος της. Τα χέρια της έτρεμαν, τα κλειδιά έπαιζαν στα δάχτυλά της. Τι ανεμοστρόβιλος την είχε χτυπήσει έτσι ξαφνικά! Τι δυνατός σίφουνας της διέλυσε τα πάντα! Έπρεπε να βρεθεί στον γνώριμο χώρο της μόνη, να νιώσει ασφαλής και προστατευμένη στο οικείο περιβάλλον του σπιτιού της, να μπορέσει να τακτοποιήσει κάπως τις άτακτες σκέψεις που πυροβολούσαν σαν μυδραλιοβόλο όπλο το μυαλό της. Μπήκε στην κουζίνα κι άρχισε να μαγειρεύει το λαδερό φαγητό που είχε προγραμματίσει για τη συγκεκριμένη ημέρα. Οι κινήσεις που έκανε της θύμιζαν την καθημερινότητά της κι αυτό την ανακούφιζε. Σε λίγη ώρα θα γυρνούσε η Όλγα απ' το σχολείο κι όλα θα έμπαιναν σε μια σειρά. Θα τη φιλούσε, θα συζητούσε μαζί της, θα τη βοηθούσε με τα διαβάσματά της και θα ξεγελούσε το χρόνο που την πίεζε να σκεφτεί

και να πάρει αποφάσεις. Ο άντρας της θα επέστρεφε το βράδυ, όπως πάντα κατάκοπος απ' τη δουλειά, κι εκείνη θα τον περιποιόταν και θα του κρατούσε συντροφιά στο καλόγουστο σαλόνι του σπιτιού τους. Ξαφνικά ένιωσε μεγάλη τρυφερότητα για τη ρουτίνα που έως τότε δεν είχε εκτιμήσει. Ζήλευε τον εαυτό της για όλα τα προηγούμενα βράδια της ζωής της που έπεφτε να πλαγιάσει χωρίς αυτό το βάρος που της πλάκωνε τώρα το σώμα και την ψυχή. Οι εικόνες έρχονταν άταχτα να τριβελίσουν τη σκέψη της. Καλά καλά δεν είχε συγκρατήσει στη μνήμη της ούτε τα ονόματα ούτε τη φυσιογνωμία των άλλων δύο γυναικών, παρόλο που πριν από λίγες ώρες η ζωή της δέθηκε ισόβια κι άρρηκτα με τη δική τους. Συνέχισε με γρήγορες κινήσεις να καταγινεται με τη μαγειρική και το νοικοκυριό κι ανέβαλε λίγο ακόμα την κατά μέτωπο επίθεση με τον ίδιο της τον εαυτό.

Ας ξημέρωνε πρώτα η επόμενη μέρα!

Η Ρένα πνιγόταν. Το οξυγόνο που με δυσκολία εισέπνεε δεν έφτανε μέχρι τα πνευμόνια της. Ζαλιζόταν, τα πάντα στροβιλίζονταν γύρω της, ένας ολόκληρος κόσμος είχε έρθει τα πάνω κάτω. Ήταν η δεύτερη φορά στη ζωή της που επισκεπτόταν την Αθήνα. Δεν ήξερε τα κατατόπια της πόλης, χανόταν στους μεγάλους δρόμους. Μέσα στη φούρια της δε σκέφτηκε καν ν' ανοίξει την ομπρέλα· ούτε που καταλάβαινε τη βροχή που

ράπιζε το σώμα και το πρόσωπό της. Μουσκεμένη ως το κόκαλο επέστρεψε γρήγορα στο δωμάτιο του φτηνού ξενοδοχείου που είχε κλείσει λίγους δρόμους παραπέρα από το ζαχαροπλαστείο όπου συναντήθηκαν. Το συστημένο γράμμα της Βασιλικής –είχαν περάσει κοντά δυο μήνες αφότου το είχε λάβει– την παρακαλούσε να παρευρεθεί στη συγκεκριμένη συνάντηση, η οποία είχε να κάνει με μια πληροφορία ύψιστης σημασίας που θα άλλαζε τη ζωή της. Η μυστηριώδης γυναίκα τής είχε προτείνει να πληρώσει εκείνη τα ναύλα και τη διαμονή της στην Αθήνα. Μέσα στο φάκελο υπήρχαν χρήματα που υπερκάλυπταν την παραμονή της για δυο τρεις μέρες στην πολύβουη πρωτεύουσα. Στην αρχή ήταν σίγουρη ότι επρόκειτο να της προτείνει μια νέα δουλειά στην Αθήνα. Ίσως να λογάριαζε να τη στείλει στο γραφείο κάποιου ξεχασμένου συγγενή, ή να βοηθάει στο ντάντεμα παιδιών σε κάποιο αρχοντικό της πρωτεύουσας. Φυσικά μια καινούργια αρχή στη μεγαλούπολη θ' άλλαζε και τη ζωή της Αννούλας της ριζικά· η άγνωστη γυναίκα στο γράμμα της έδειξε να γνωρίζει ότι η Ρένα είχε την αποκλειστική ευθύνη για το μεγάλωμα ενός παιδιού. Είχε φτιάξει ήδη ένα πρόχειρο σενάριο, μια ιστορία που τη βόλευε στο μυαλό της. Θα κατέβαινε στην πρωτεύουσα και θ' αναλάμβανε μια υπεύθυνη δουλειά. Εμπιστεύτηκε τη φροντίδα της Άννας σε μια φίλη της γειτόνισσα και ξεκίνησε για την Αθήνα, με την ελπίδα να της προσφερθεί ένα καλύτερο μέλλον για εκείνην και την κόρη της.

Μόνο σαν μπήκε στο ζαχαροπλαστείο εκείνο το πρωινό, ένοιωσε ξαφνικά έναν κόμπο στο στομάχι. Άρχισε να ξαναπλάθει την ιστορία της στο μυαλό κι έβρισκε κενά που την τρώμαζαν και τη γέμιζαν απορίες. Πώς ήταν δυνατόν να τη βρει και να της γράψει για δουλειά μια άγνωστη γυναίκα από την Αθήνα; Δεν είχε νταραβέρια με τους πρωτεγουσιάνους ποτέ της, ούτε ο μακαρίτης ο Χαράλαμπος απ' ό,τι θυμόταν. Συγγενείς δεν υπήρχαν σ' άλλη πόλη, ούτε καν στη δική της επαρχία, παρά μονάχα λιγοστοί γνώριμοι γείτονες που οριοθετούσαν με την παρουσία τους ολόκληρο το μικρόκοσμό της. Στην αρχή την έζωσαν αμφιβολίες και κακά προαισθήματα. Τι γύρευε του λόγου της έτσι ξαφνικά να βρίσκεται στην πρωτεύουσα με μοναδικό της οδηγό ένα μυστηριώδες γράμμα; Κι αν ήταν κακόβουλο αστείο, για μια γυναίκα που ζούσε μόνη με το παιδί της, από αυτά που ξημέρωναν πια οι καινούργιοι καιροί; Στο τέλος όμως νίκησε η περιέργεια κι η λαχτάρα για οτιδήποτε θα μεταμόρφωνε τη ζωή της. Εξάλλου το γράμμα απέπνεε αρχοντιά, ο τρόπος γραφής, η καλλιγραφία του μαρτυρούσαν μορφωμένο κι εκλεπτυσμένο αποστολέα.

Και να που τώρα πραγματικά είχε μεταμορφωθεί οριστικά κι αμετάκλητα η ύπαρξή της ολόκληρη. Σαν κάποιος να της ξερίζωσε την καρδιά, να την άφησε ξαφνικά άψυχο σώμα που αναπνέει ίσα για να κρατηθεί στη ζωή. Είχε τόσες σκέψεις να τακτοποιήσει στο μυαλό της! Θα τρελαινόταν! Κλειδώθηκε στο λιτό δωμάτιο του ξενοδοχείου, ξάπλωσε στο κρεβάτι κι αφέ-

θηκε σ' ένα λυτρωτικό ξέσπασμα. Η μόνη παρηγοριά της ήταν ν' ακούσει τη γλυκιά φωνή της Αννούλας της. Η τηλεφωνική τους συνάντηση ήταν για τις έξι το απόγευμα. Στο μπακάλικο του Ανέστη θα τηλεφωνούσε η Ρένα όπως και την προηγούμενη μέρα, την ίδια ώρα, να μιλήσει με το παιδί της.

Ό,τι της είχε απομείνει στον κόσμο!

Η Μάρθα μπήκε μούσκεμα στο γραφείο της, λίγα τετράγωνα παρακάτω απ' το ζαχαροπλαστείο «Κεντρικόν», κάτωχρη σαν άγαλμα. Στα τόσα χρόνια που αγόρευε στα δικαστήρια, είχε αντιμετωπίσει ανθρώπινες υποθέσεις που ξεπερνούσαν κάθε φαντασία. Η ιστορία όμως που τους διηγήθηκε η Βασιλική την έκανε να παρπαίει μεταξύ μύθου και πραγματικότητας. Αδύνατον να συνέβαινε κάτι τέτοιο ειδικά σ' εκείνην. Όλη της η ζωή ένα παράδειγμα λογικής κι αρτιότητας ήταν. Μπροστάρισα για την εποχή της και σε πείσμα των καιρών του πολέμου που έζησε στα μικράτα της, σπούδασε νομικά κι αποφοίτησε απ' το πανεπιστήμιο με έπαινο. Τα παιδικά της χρόνια ήταν σχετικά όμορφα, αν αναλογιζόταν κανείς ότι το σπιτικό τους βάσταξε δυο πολέμους. Μεγαλοδικηγόρος κι ο πατέρας της με άνετη ζωή, μεγάλωσε τυλιγμένη σ' ένα πέπλο ασφάλειας, αγάπης και στοργής, κι ας μαίνονταν μάχες λίγο έξω απ' το κατώφλι τους.

Σε μια χοροεσπερίδα οικογενειακών φίλων, λίγο προ-

τού αποφοιτήσει, γνωρίστηκαν κι ερωτεύτηκαν με τον Αλέκο. Την ξετρέλανε η αγάπη του. Σε όλα ταίριαζαν απόλυτα, έκαναν σχέδια για τη ζωή και το κοινό τους μέλλον. Εκείνος ως εργολάβος οικοδομών, εκείνη ως υπεύθυνη νομική σύμβουλος για τα συμβόλαια των κτιρίων που θ' αναλάμβανε ο άντρας της. Όλα φάνταζαν ρόδινα μπροστά τους κι έτσι αποδείχτηκαν. Δημιούργησαν το σπιτικό που ονειρεύονταν και ξεκίνησαν μονοιασμένοι τη συντροφική τους πορεία. Κρατούσε γερά, δεκατρία χρόνια τώρα, ο γάμος τους κι ένιωθε πάντα ευτυχισμένη να γέρνει τα βράδια στην αγκαλιά του. Γι' αυτό κι όταν της τηλεφώνησε η άγνωστη γυναίκα το μυαλό της πήγε αμέσως στο κακό. Τρόμαξε ότι θα της αποκάλυπτε τίποτα ξενοκοιτάγματα του Αλέκου. Μ' αυτά που εκείνη ασχολιόταν επαγγελματικά τόσα χρόνια. Αλλά ούτε η πιο νοσηρή υπόθεση δεν μπορούσε να συγκριθεί με τα νέα που άκουσε. Τι κι αν ήταν δικηγόρος τόσα χρόνια, ένιωθε ανήμπορη να χειριστεί την απάνθρωπη αποκάλυψη. Χίλιες φορές να επρόκειτο για απιστία του Αλέκου, συλλογίστηκε. Θα ήταν μια περιπέτεια την οποία θα μπορούσε με κάποιον τρόπο να διαχειριστεί. Που δε θα βραχυκύκλωνε όλες τις αισθήσεις της και την έκανε να περιφέρεται σαν νεκραναστημένη.

*Α*πό νωρίς το πρωί, ο άντρας είχε πιάσει το γωνιακό τραπέζι στο γνωστό ζαχαροπλαστείο «Κεντρικόν», ώστε να μπορεί να παρακολουθεί όλο το χώρο. Παρήγγειλε καφέ κι ύστερα κρύφτηκε πίσω από τις σελίδες της ημερήσιας εφημερίδας ρίχνοντας συνεχώς ματιές στα πλήθη που μπαινόβγαιναν, ώσπου να τις εντοπίσει, σίγουρος ότι θα έρχονταν πάλι στο ίδιο σημείο όπου μόλις μια μέρα πριν κλονίστηκε συθέμελα η ζωή τους.

Αν, όπως υπολόγιζε, οι γυναίκες είχαν αποφασίσει να ξανασυναντηθούν, μόνες πια να συζητήσουν τα καινούργια δεδομένα της κοινής πορείας τους, έπρεπε όπου να 'ναι να φανούν. Για το μέρος της συνάντησης ήταν σίγουρος. Σπάνια έπεφτε έξω στις προβλέψεις του. Το σημείο εξυπηρετούσε και τις τρεις ενδιαφερόμενες. Η Ρένα μια ανάσα απ' το ξενοδοχείο της, η Μάρθα λίγα τετράγωνα απ' το δικηγορικό της γραφείο κι

η Αντιγόνη λίγες στάσεις με το τρόλεϊ από το σπίτι της. Αν δεν εμφανίζονταν, θα τις περίμενε και την επομένη, γεγονός όμως που υπολόγιζε ότι θα δημιουργούσε πρόβλημα στη Ρένα, η οποία έπρεπε να επιστρέψει στην επαρχία. Η πιθανότητα να μη συναντηθούν καθόλου δεν περνούσε καν απ' το μυαλό του. Αδύνατον να σηκώσουν από μόνες τους το σταυρό που τους είχε ακουμπήσει στους ώμους η Βασιλική. Τουλάχιστον μία από τις τρεις θ' αναποδογύριζε το σύμπαν για να βρεθεί μια λύση. Ν' αποκαλυφθεί και ν' αποδειχτεί η αλήθεια. Να μπορέσουν να συνεχίσουν με τα καινούργια δεδομένα τους.

Ένωθε τόσο γεμάτος και συνεπαρμένος απ' αυτή την ιστορία! Ξεσήκωνε το μυαλό του κάθε πιθανή συνέχειά της. Σαν μαριονέτες κινούσε εκείνος τα νήματα της ζωής τους, αλλά δεν μπορούσε να καταλογίσει στον εαυτό του κακή προαίρεση. Πάντα για να υλοποιηθούν οι μεγάλες ιδέες και τα μεγαλόπνοα σχέδια χρειάζεται να θυσιαστούν και μερικοί αθώοι στην πορεία. Μακάρι να μπορούσε να τις κοιτάξει κατάματα και να τους αναλύσει τη θεωρία του. Ήταν όμως ακόμα πάρα πολύ νωρίς για να καταλάβουν, έστω και στο ελάχιστο, το μεγαλείο της σκέψης του. Χαμογέλασε ικανοποιημένος απ' τον εαυτό του και βάλθηκε να παραγγείλει και γλυκό, μην και δημιουργήσει δυσαρέσκεια με την πολύωρη παραμονή του στο κατάστημα.

Όλα εξελίσσονταν με μαθηματική ακρίβεια όπως τα υπολόγιζε. Πρώτη μπήκε στο ζαχαροπλαστείο η Ρένα, ντυμένη πάλι με τα ίδια ρούχα, και κάθισε σ' ένα από-μερο τραπέζι δίπλα στο δικό του. Όλοι οι οικωνοί με το μέρος του. Όλο και κάτι περισσότερο θα 'πιανε το αυτί του από τόσο κοντινή απόσταση. Κοιτούσε γύρω της σαν πληγωμένο αγρίμι, ακίνητη στο κάθισμά της, με μάτια άψυχα, βουλιαγμένα, με μαύρους κύκλους. Λίγο αργότερα κατέφτασε κι η Αντιγόνη. Τη χαιρέτησε μ' ένα αόριστο νεύμα και κάθισε δίπλα της, καρφώνοντας το βλέμμα στο κενό. Πέρασε αρκετή ώρα χωρίς ν' ανταλλάξουν ούτε μια κουβέντα. Η σιωπή έπεφτε βαριά ανάμεσά τους, δεν έβρισκαν λόγια να ξεστομίσουν. Ο σερβιτόρος τις κοίταζε με περιέργεια. Ήταν φανερό ότι κάτι πολύ σοβαρό απασχολούσε αυτές τις γυναίκες. «Λίγο αργότερα παρακαλώ, περιμένουμε ακόμα μια κυρία», του ψέλλισε σχεδόν η Ρένα. Βάλθηκε να εξυπηρετήσει άλλους πελάτες. *Περίεργη μέρα κι η σημερινή*, σκέφτηκε. Εκεί μέσα έβλεπε καθημερινά κάθε λογής συναισθήματα. Μπορούσε σχεδόν να διαβάσει στο βλέμμα και στη συμπεριφορά των πελατών τα ντέρτια και τους καημούς που τους έκαιγαν τα σωθικά. Αλλά και τη χαρά – ούτε αυτή κρυβόταν, γιατί έκανε το πρόσωπο των ανθρώπων να φωτίζεται· τους χάριζε για λίγες στιγμές θεϊκό άγγιγμα και λάμψη. Αυτές οι δυο γυναίκες έδειχναν στοιχειωμένες από βαρύ φορτίο. Ήταν σίγουρος για την κρίση του.

Η Μάρθα εισέβαλε ξαφνικά σαν αλαφιασμένη. «Δεν

μπόρεσα να κοιμηθώ ούτε ένα λεπτό, νομίζω ότι θα τρελαθώ», ξεστόμισε αντί για καλημέρα. Η Ρένα τής χαμογέλασε μελαγχολικά. Τα πρησμένα της μάτια μαρτυρούσαν και τη δική της κατάσταση. Η Αντιγόνη σαν να μην άκουγε τίποτα· σαν να μη βρισκόταν εκεί, σαν να είχε φύγει γι' άλλους κόσμους, δικούς της, μακρινούς.

Δεν ήξεραν από πού ν' αρχίσουν να ξετυλίγουν την ιστορία. Τα αδιέξοδα ήταν πολλά. Ο παραλογισμός τόσο μεγάλος, που ξέφευγε από το πλαίσιο κάθε κοινής λογικής. Πήρε το λόγο η Μάρθα.

«Ξέρετε, πάντα σκεφτόμουν, μέσα από την εμπειρία της δουλειάς μου, ότι το τέλειο έγκλημα είναι το παράλογο έγκλημα. Εκείνο που δεν έχει εμφανή κίνητρα και αιτιολογία. Εκείνο που διαπράττεται υπό συνθήκες παράδοξης και ανέφικτες. Μόνο εκείνο αποπροσανατολίζει τις έρευνες, στρέφει τις υποψίες των δικωτών σε λάθος κατεύθυνση. Ούτε στους πιο ζοφερούς εφιάλτες μου θα υποψιαζόμουν ότι μπορούσε να μας συμβεί κάτι τέτοιο».

Μιλούσε, μιλούσε από υπερένταση, έτσι, μηχανικά, για να ξεσπάσει το σάστισμα και την πίκρα της. Σαν να αγόρευε στο δικαστήριο. Ήξερε καλά ότι τα λόγια ήταν απλώς λόγια· το ζητούμενο ήταν οι πράξεις τους στη συνέχεια. Το φλεγόμενο μονοπάτι που θα πυρπολούσε την παρακάτω πορεία τους.

Η Ρένα έδειχνε να την προσέχει και να παρακολουθεί κάπως τις σκέψεις της. Εξάλλου στο ίδιο καράβι συνεπιβάτες ταξίδευαν κι οι τρεις τους. Δεμένες πια στο κοι-

νό ριζικό τους κινδύνευαν να πνιγούν απ' το ίδιο μπουρίνι, την ίδια αντάρα. Η Αντιγόνη κινούσε μπρος πίσω το σώμα της μηχανικά, με τα χέρια δεμένα στο στήθος, το βλέμμα απλανές, χαμένο στο δικό της σκοτεινό μέλλον.

Η Μάρθα τής έπιασε το χέρι και την ταρακούνησε λίγο να συνέλθει. «Πρέπει να το αντιμετωπίσουμε όλες μαζί. Πρέπει να βρούμε κάποια λύση, διαφορετικά θα αποτρελαθούμε», της ψιθύρισε.

Η Αντιγόνη την κοίταξε με μάτια γεμάτα σκοτάδι κι απόγνωση. «Ίσως έχω ένα λόγο να πονάω περισσότερο από εσάς», απάντησε, μα προτού προλάβει να συνεχίσει την πρότασή της, οι άλλες δυο γυναίκες την κοίταξαν εχθρικά.

«Μην τολμήσεις να το ξαναπείς αυτό», της επιτέθηκε η Ρένα. «Δεν πάνε με το ζύγι και την οκά ο πόνος κι η αγάπη!»

Η Αντιγόνη μαζεύτηκε σαν κουβαράκι στην καρέκλα της, ίσα που ακούστηκε η φωνή της. «Δεν μπορώ να αποφασίσω τίποτε αυτή τη στιγμή. Δεν ξέρω καν αν έχω δικαίωμα να επιβαρύνω και το σύζυγό μου με μια τέτοια αποκάλυψη. Είναι πια πολύ κουρασμένος, είναι διαβητικός με επιβαρυσμένη υγεία, γιατί να αναστατώσω και τη δική του ζωή;»

Η Μάρθα την κοίταξε σαν να ξυπνούσε από λήθαργο. Είχε ξεχάσει, απ' το μεγάλο σοκ που υπέστη, ότι το αναποδογύρισμα της ζωής της θα επηρέαζε οπωσδήποτε και εκείνη του Αλέκου. Οι άντρες, από τη φύση τους, αντιδρούν διαφορετικά. Πότε ορμούν σαν ταύροι

μαινόμενοι να λύσουν το πρόβλημα, δίχως μέτρα και αναστολές, και τότε αποδεικνύονται πρακτικοί και σώφρονες, παίρνοντας σοφές αποφάσεις στο λεπτό χωρίς να τις κουράζουν με ανούσιες αναλύσεις. Αυτή τη στιγμή όμως αδυνατούσε να κατατάξει τον Αλέκο σε κάποια κατηγορία. Εδώ καλά καλά δεν ήξερε πώς θ' αντιδράσει εκείνη, δεν άντεχε να σηκώσει και το βάρος των αντιδράσεων του συζύγου της.

Η Ρένα κοίταζε μια την Αντιγόνη, μια τη Μάρθα. Ίσως μάντεψε τις σκέψεις τους. «Εμένα ο άντρας μου πέθανε όταν η Άννα μας ήταν πέντε ετών, πριν από επτά χρόνια». Γέλασε πικρά με μια χροιά ειρωνείας στη φωνή της. «Τουλάχιστον δεν έχω το ίδιο δίλημμα μ' εσάς, να τρώγομαι αν πρέπει να αποκαλύψω την αλήθεια και σε κάποιον άλλον».

Ό,τι συζήτηση κι αν ξεκινούσαν κατέληγε σε αδιέξοδο. Σαν να βρισκόταν σε διαφορετική διάσταση η καθημιά τους. Όλες οι πιθανές λύσεις γκρεμοτσακίζονταν στην ίδια άβυσσο που τις ρουφούσε όλες στο απύθμενο βάθος της.

Ο άντρας δεν πίστευε την καλή του τύχη. Όλο και κάτι σκόρπιες λέξεις στον αέρα τον βοηθούσαν να συμπληρώσει στο μυαλό του διάφορα κενά. Οι λεπτομέρειες που έκαναν τη διαφορά. Η πρόταση της Αντιγόνης, «ίσως έχω ένα λόγο να πονάω περισσότερο από εσάς...», του είχε καρφωθεί στη σκέψη. Εδώ κάτι του διέ-

φευγε, κάτι πολύ σημαντικό για τον ίδιο, που έπρεπε σίγουρα να το ερευνήσει. Δεν ανησυχούσε όμως. Όσο ο Θεός τού χάριζε υγεία θα 'βρισκε πάντα δύναμη και κουράγιο να ολοκληρώσει το μεγαλειώδες όραμά του! Ο χρόνος δεν τον τρώμαζε, μόνο ο στόχος του τον ενδιέφερε και το αποτέλεσμα για το αποτύπωμα που θ' άφηνε πίσω του. Να αναφέρουν κάποτε τ' όνομά του με σεβασμό κι εκτίμηση. Όταν θα 'μπαινε για πάντα σαν τους σπουδαίους στο Πάνθεον των Αθανάτων. Κρύφτηκε λίγο καλύτερα πίσω από την εφημερίδα του για παν ενδεχόμενο και συνέχισε ικανοποιημένος ν' απολαμβάνει το διάλογο μεταξύ των πανικόβλητων γυναικών.

Μίλησαν περιληπτικά η καθεμιά για τη ζωή της. Είχαν τόσο ανάγκη να μάθουν η μια για το παρελθόν της άλλης. Μόνο η Αντιγόνη δεν μπόρεσε να τους αποκαλύψει το επιπλέον βάρος που κουβαλούσε. Πώς θα μπορούσε άλλωστε; Εκείνη, φαίνεται, είχε διαλέξει ο Ουρανός να ξεσπά την οργή του. Για δεύτερη φορά, για κάποιον ανεξήγητο λόγο, ανατρεπόταν η ζωή της και της ράγιζε την καρδιά. Το μόνο της αποκούμπι, που της έδινε δύναμη να συνεχίζει, ήταν η μονάκριβη κόρη της. Κι αυτήν όμως, έτσι στραβά που έρχονταν όλα στην πορεία της, φοβόταν ότι θα την έχανε στο τέλος. Τους μίλησε ώρα πολλή για τη σχέση της με τη δωδεκάχρονη Όλγα – το φως της μέρας της, το αστέρι της ψυχής της. Για την κλίση που είχε στο πιάνο, για το τα-

λέντο της που εκδηλώθηκε από τότε που ήταν μικρό κοριτσάκι. Μόλις άκουγε μουσική, συγχρόνιζε επιδέξια τα δαχτυλάκια της πάνω στα πλήκτρα και δημιουργούσε αρμονικούς, θεσπέσιους ήχους. Το καμάρι των γονιών και των δασκάλων της.

Μόνο σαν μιλούσε για την Όλγα και τα μελλοντικά της σχέδια να γίνει σολίστ, γλύκαινε η Αντιγόνη. Μόνο τις λιγοστές εκείνες στιγμές καταλάγιαζε κάπως η φουρτούνα στην καρδιά της. Κοίταξε τις άλλες δυο γυναίκες στα μάτια εκλιπαρώντας για την κατανόησή τους, αλλά το μόνο που αντίκρισε ήταν άδεια βλέμματα και φόβο. Βυθίστηκε ξανά στη σιωπή και ρώτησε τη Μάρθα για τη δική της οικογένεια, να ξεφύγει λίγο το μυαλό τους από τον φαύλο κύκλο των σκέψεων που τους έσφιγγε το κεφάλι σαν μέγγενη.

Η Μάρθα λύγισε, αν και δεν ταίριαζε με το χαρακτήρα της. Ένας λυγμός την έπνιξε σαν άρχισε κι εκείνη με τη σειρά της να πλάθει εικόνες για τα δυο της αγγελούδια. Ο Άρης τους, ο πρωτότοκος, μαθητής στην πρώτη γυμνασίου πλέον, κι η μικρούλα τους Ελένη που θα 'σβηνε σε λίγο καιρό τα πέντε της κεράκια. Τους διηγήθηκε πολλές ιστορίες από ευτυχισμένες οικογενειακές στιγμές, για τη σχέση των αδελφών μεταξύ τους, για τη μεγάλη αγάπη που έτρεφαν και τα δυο τους για τον παππού και τη γιαγιά. Ανάσες δροσιάς τα προσωπάκια των παιδιών τους και για τις τρεις γυναίκες. Η μόνη σανίδα σωτηρίας να ξαποστάσουν λίγο την κουρασμένη κι αποκαρδιωμένη ψυχή τους.

Εκείνος θεωρούσε τον εαυτό του μεγαλοφυΐα· προορισμός του, να μπει στο πάνθεον των Μεγάλων της Ιστορίας. Θέλοντας να πραγματοποιήσει την παράλογη φιλοδοξία του, έπαιξε στα ζάρια τη μοίρα τεσσάρων γυναικών.

Εκείνες, από τότε που πληροφορήθηκαν την αποτρόπαιη πράξη του, η οποία ανέτρεψε εφιαλτικά όλη την πορεία τους, δέθηκαν μεταξύ τους σαν κρίκοι μιας αδιάσπαστης αλυσίδας.

Κατάφεραν να διαφυλάξουν στα μύχια της ψυχής τους το τρομερό μυστικό που τις ένωσε για πάντα και να ξεπεράσουν, σαν μια γροθιά, όλες τις δυσκολίες τις οποίες συναντούσαν με το πέρασμα του χρόνου – στον έρωτα, στη φιλία, στο μέγαλωμα των παιδιών τους.

Μπόρεσαν, με τον τρόπο που έζησαν, να νικήσουν τις αντιξοότητες στη ζωή τους και να αναδειχτούν όλες τους επάξια υπέροχες γυναίκες!

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550

www.psichogios.gr • e-mail: info@psychogios.gr

ISBN 978-960-496-340-9

9 789604 963409

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 10137

ΔΙΑΒΑΣΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΜΕ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ